మెఱుపులు : పృథివికొక వెయ్యేళ్ళ పుట్టినరోజు

- వేమూరి వేంకట రామనాథం, Piscataway, NJ.

నిద్ర పట్టకుండా దొర్లుతున్న అర్థరాత్రిని నా కనులకొక దివ్యవిగ్రహం లాంటిది కనపడింది. నావైపే వస్తున్నట్లుంది. ఆమె ముఖంలో ముడుతలు కనబడ్డాయి; కంఠం కొంచెం జారుతున్నట్లుంది కూడ. ఆ ముదుసలి ఎవరా, ఎపుడో చూచినట్లే ఉన్నదే అనుకుంటూ ఉండగా, నా ముందుకు చురుకుగా అంగలు వేస్తూ వచ్చింది; ఇంత ముదుసలిది ఇలా ఎగురుతున్నదేమా అనుకున్నాను. ఆమె దరిచేరిన కొలది ఆమె నుదురు ఎంతో విశాలంగా కన్పడింది. ఆమె మొగంలో ఎక్కడా చాటికలేలేవు. కంఠం నవయౌవనిదన్నట్లు బిగువుగా ఉంది. కనులు ఆర్పకుండా కరుణారసంతో నిండినట్లు నాపైపు ప్రసరించింది.

నాకప్పుడు తోచింది యీమెను జాగృతి-అవస్థలో ఆ రూపంలో నేను చూసియుండలేదు గాని, నా మనస్సులో ఆమెచిత్రం కొంతగా నాటుకునే ఉంది, ఎన్నోనాళ్ళుగా, అని. ఆమె నవ్వు చిలికిందో లేదో నేను ఒక్క అఱుపు అఱచాను, "నీవా, పృథివీమతల్లీ, మా తల్లీ," అని.

అనుకోకుండా, నా అదృష్టం కొలది పృథివీమాత నాకు అరుదైన దర్శనం ఇచ్చింది గదా, ఆమెకు నా మనస్సులో ఉన్న కొన్ని అభినందన వాక్యాలు వల్లెవేస్తే యెలా ఉంటుంది, అని నాలో నేను తికమక పడుతున్నాను. నా పలుకులు ఊరికే మౌనం గమనించి ఆమె అన్నది, "నీలో ఏదో మథన జరుగుతున్నది. నా రాబోయే పుట్టినరోజును గురించి కాదూ?"

అమ్మయ్య, నా తలపుల బరువు తానేదించింది. "అవును తల్లీ, కాని ఎక్కడ మొదలుపెట్టాలో తెలియటం లేదు, నా అభినందనవాక్యాలు."

ఆమె అన్నది, "నీ ఆనందంలో ఒక సందిగ్ధత ఉంది, అవునా?"

త్రోవ చూపింది గదా అని నేను గలగలా అడిగాను, "ఈ సహస్రాబ్ది ఉత్సవం ఇప్పుడు చేయాలా? పూర్తిగా ఈ యేడు కూడ నిండిన తరువాత, అనగా 2,000 అయిపోయి 2001 మొదలు పెట్టినప్పుడు చేయాలా యీ పుట్టినదినం పండుగ?"

ఆమె పక్కున నవ్వి, "అసలు ఏ లెక్కను ఈ ఏడని కాని వచ్చే యేడని కాని, యీ రెంటిలో ఏది సరియైన తేదీ అని అడుగుతున్నావు?"

నాకొక్కసారిగా అయోమయం క్రమ్మినట్లయింది. నా తికమకల కళ్ళు చూస్తూ ఆమె అన్నది, "నీవు వేసిన ప్రశ్న మీకు పరిశీలనార్హంగా ఉండవచ్చుగాని, ఏ తేదీ అయినా నాకు ఒకటే. నేను ఎపుడు పుట్టానో ఎవరెఱుగుదురు? నాకెన్ని వేలుగా ఏళ్ళు గడిచాయో ఎవరికెఱుక? ఒక క్రమంలో మీరు క్రీస్తు తరువాత నుండి నా వయస్సును గణిస్తూ, యీ వెయ్యేళ్ళ పండుగ తలపెట్టారు. ఈజిప్టు పాలించిన ఫారోల లెక్కలో నా సహస్రాబ్ది-ఉత్సవం ఎపుడువస్తుందో! మీ శాలివాహన శకం బట్టి అయినాను! కృష్ణుడు అవతారం చాలించిన నాటినుండి కలియుగమని అనుకుంటే, పోనీ ఆ గీతనుండి అయినా నా వయస్సులోని సహస్రాబ్దులు కనిపెట్టగలరు. అయితే అంతకు ముందూ ఉన్నాను గదా?"

నాకు ఏమీ తోచక, మెల్లగా అన్నాను, "మాలో కొందఱు వచ్చేయేడు అని అనుకుంటున్నారు. కాని యీ వై.టు.కె. గోలలో--"

ఆమె విఱగబడి నవ్వింది. "ఏం, ఈ వై.టు.కె. నీకు తెలియదా" అన్నాను.

ఆమె నన్ను సముదాయించినట్లుగా పలికింది. "మీకీనాడే యీ వై.టు.కె. సమస్య. ఎందుకంటే మోజుపడి వెనుక ముందు పరిశీలించకుండా కంప్యూటర్ ఉత్సాహంలో కొట్టుకు పోయినారు. అది యీనాటికి మీకే ఎదురు తిరిగింది.

నేను కొంచెం ఆలోచిస్తూ అన్నాను. "అది అలా ఉంచుదాం. ఇపుడే అని లెక్కవేసి నీ వెయ్యేళ్ళ పుట్టినరోజు మరోటి చేసుకుంటే మాకు నష్టమేముంది?

ఆమె ముఖం చిరునవ్వుతో నిండటం చూసి, నేను అన్నాను, "ఈమధ్య సహస్రచంద్ర దర్శనాలు ఇంకా అయిదారుకు ముందే కూడ చేస్తున్నారు గదా. ఒక్కొక్కప్పుడు అదీమంచిదే, కొన్నిపట్ల ఆ మిగిలిన దర్శనాలు చంద్రుడు చేయక పోవచ్చు."

"నీ తర్కం బాగుంది కాని, ఇక్కడ వర్తించదయ్యా. నేను, చంద్రుడు, సూర్యుడు, అలాగే ఉంటాము. నా వయస్సుకేమీ అనుమానం ఉండదు."

"ఆమె మళ్ళీ అన్నది, "నాకు అభినందనలన్నావు, సంతోషించనా? నా వెయ్యేళ్ళ పుట్టినరోజు సమయాన్ని ఎన్నివిధాల మీరు సొంత లాభాల కోసం ఉపయోగించుకుంటున్నారో తెలుసా? చిన్న చిన్న సువెనీర్ల మాట అటుంచి, నేను నా అంతర్భాగం అయిన సాగర తరంగాలు ఆనాటి ఉషస్సులో ఎలా ఉంటాయో చూడాలి, అవి చూడకపోతే యింకా ఏముంది, అంటూ సంచారక వ్యవస్థలు ప్రయాణీకులను ఇక్కడకు అక్కడకు తీసుకుపోజూస్తున్నారు. మీలో ధనవంతులెందఱో యీ తమాషా చూడాలని ఉబలాడపడుతున్నారు. వినవయ్యా వత్సా, ఆ సంజవేళ మఱొకనాటి సంజవేళలాగానే ఉంటుంది. దాని అందం, మబ్బులు లేకపోతే, సూర్యోదయంలో ఆ దృశ్యం సౌందర్యం సహజమైనది, ప్రతిదినం ఉండేదే. కాని ఆ సహస్రాబ్ది క్షణంలో అది 'నా కన్నులతో నేను చూశాను' అన్న ప్రగల్భం కోసం ఎందఱు తాపత్రయ పడుతున్నారో! టాంగా ద్వీపం ఆ దృశ్యం తనదగ్గఱ కన్న ఎక్కడా ఆకర్షణీయంగా ఉండదని మ్రోగుతోంది. అలాగే ఫిజీ, దానికి ప్రక్కనే ఉన్న నా అవయవం. ఈ ద్వీపాలకన్న పెద్దదైన న్యూజీలాండు అలాగే వక్కాణిస్తున్నది. నా పేరున ఎంత వ్యాపారం జరుగుతున్నదో చూశావా? కేవలం టైమ్సుస్క్వేర్‌లో పెద్ద బంతి క్రిందకు జారటమే కాదు, వెనుకటికన్న జిగజిగగా!"

నాకు వెంటనే తట్టింది ఒక విచిత్రం. అంతర్జాతీయ తిథిరేఖ (ఇంటర్నేషనల్ డేట్‌లైన్) పసిఫిక్ సముద్రంలో పైనుండి క్రిందకు వ్రాయబడి ఉందిగదా. దాని అర్థం దానికిట్టుపక్క శనివారం అయితే అట్టుపక్క ఇంకా క్రిందటిదినం శుక్రవారమే, అని. అంటే సహస్రాబ్ది తొలిదినం అటుకన్న ఇటు ఒకరోజు ముందుగానే వస్తుంది అన్నమాట. ఈ పరిస్థితిలో---అని నేను అనుకుంటూ ఉండగానే నా మనస్సులోని కెరటాలను గమనించినట్లు పృథ్వీమాత అన్నది "విను, నాకు రెండురోజులు పుట్టినరోజులు జరుగుతాయి. వాలీ, టాంగా వాయిరి మొదలయిన ద్వీపాలలో - న్యూజీలాండులో కూడ - ఆ ఉత్సవం జరిగిన వేళ తూర్పుగా ఉన్న నియు పొదలైన ప్రదేశాలు ఇంకా ఇరువది నాలుగు గంటలు నిద్రించి ఉండాలి,

తమ పండుగ ప్రారంభించటానికి, చూశావా ఎంత చమత్కారమో ప్రకృతిసిద్ధంగా!"

"తల్లీ నీకు రెండు కేకులు దొరుకుతాయి. ఇంతకు అవి ఎంత పెద్దకేకులుగా ఉండాలో! నీకు తగినట్లు. మాకు ఎదురుగా కనపడకపోయినా నీవు వాటిని కోయటం ఎంత మనోజ్ఞమైన దృశ్యంగా ఉంటుందో!"

ఆమె ముఖం ఒక్కసారిగా మబ్బుకమ్మినట్లు అయింది. "చూడు, నేను అమాయకురాలైన పసిపాపననుకున్నావా? నేను కేకులు కోయటం నీవు మనోనేత్రంలో దర్శిస్తున్నావు. నా మనసులో ఉన్న నిజమైన బరువును నీముందు దింపుతాను. ఈ వెయ్యియేళ్ళు, మటీ క్రిందటి దశాబ్దాలలో మీరు నన్ను ఎంతగా కోసివేశారో నీవు ఊహించగలవా? మమతతో గర్భందాల్చి మిమ్ము పైకి తీసుకు వచ్చాను. మీరో, నా నరాల మధ్య మేకులు దింపినట్లు నేలగనులన్న హింసాసాధనాలను విరివిగా వెదజల్లారు. అవి ఎన్ని మిలియన్లో మీకు సరిగా లెక్క తెలియదు. మధ్య మధ్య ఏ డయానా వంటి ఆకర్షక వ్యక్తియో వాటిని గుటించి మ్రోగుతూ ఉంటుంది. కాని అవి నా శరీరంలో గ్రుచ్చుకు పోయి ఉన్నాయి. వాటిక్రౌర్యం నాకు తెలుసు. అయితే, అవి నన్ను నశింపజేయవు; నేను అనంతప్రాణిని. నన్ను నమ్ముకుని నా యొడిలోనికి వచ్చే దురదృష్టవంతులు మాత్రం మృత్యువు వాత పడుతున్నారు."

నా హృదయం గబగబా కొట్టుకుంటూ ఉంది. ఆమె తిరిగి పలికింది: "ఇంతేకాదు. నా బిడ్డలలో కొందఱు నా బిడ్డలనే హింసిస్తూ, వందలువందలుగా శ్వాసహీనులుగా చేస్తూ ఉండటం తల్లినయిన నాకు కలిగించే బాధ, సంతాపం ఎంతో ఊహించగలవా? నా చెల్లెలు మృత్యుదేవత ఏదో రుచి చూసినట్లు చూసి వారిని నా గర్భంలోకే త్రోస్తుంది. మీరు కనిపెట్టని విశాల శ్మశానాలను నా చెల్లి నా శరీరంలో దుఃఖంలో గుండాలుగా వదులుతోంది. ఒకవంక ఈ ఘోరాలను ఒడిగట్టి నా అవయవాలను కదిలించే నా పిల్లలే యీనాడొక వెయ్యో పుట్టినరోజు అంటూ నాకు అంజలి అర్పిస్తున్నారు. ఆ రోజునైనా మీకు అస్తిత్వం కలిగించిన నామీద దయతో కత్తులు కటార్లు క్రింద పారవేస్తారా? నీవు "ఊ" అంటావు; నీకన్న గొప్పవారు దేశాధ్యక్షులు కూడ తలూపుతారు. కాని నా మూపుమీద రాలే హింసాప్రఘాతాలు ఎప్పటివలెనే ఉంటాయి."

నా కన్నులు చెమరినాయి. "తల్లీ, నీకెంత దుఃఖం కలిగిస్తున్నామమ్మా" అన్నాను.

ఆమె చేయి నామీద వేసినట్లు అనిపించింది. నిజంగా వేసిందో లేదో నాకే స్పష్టంకాలేదు కాని, అలా అనిపించిన వేళ ఆమె వ్రేళ్ళు ఎంత వేడిగా ఉన్నాయో! ఆమె అన్నది, "నా వ్రేళ్ళు వెనుక ఇంత వేడిగా ఉండేవి కాదయ్యా. ఇదొకటి మీరందఱు నాకు సమర్పిస్తున్న ఉష్ణధూమఫలితం. విచారించి విచారించి నామేను వేడియెక్కుతోంది; అంతేకాదు నారక్తనాళాల వంటి సముద్రాలు క్రమంగా పొంగుతున్నాయి. ఈ రీతిని మీరు మటొక వెయ్యో పుట్టినరోజు పండుగ చేసేనాటికి నా శరీరంలోని కొన్ని బలహీన అవయవాలు గుర్తులేకుండా పోతాయి."

నా ఒడలు జలదించింది. "తల్లీ, పదికాలాల పాటు నీవు --" అంటూ ఉండగానే ఆమె నిట్టూర్పుతో నవ్వి, "మీ పుట్టినరోజు వేడుకలలో ఇలాగే దీవిస్తారు 'నీకు ఎన్నో పండుగలిలా జరగాలి; వందయేళ్ళ పాటు. వెయ్యియేళ్ళుకూడ' అంటారు కొంటెగా నవ్వుతూ. పైగా ఆ సమయాలలో మేమందఱం కూడ ఈ వేడ్కలో పాల్గొనాలి అని అంటారు--"

"అది కేవలం సంప్రదాయం తల్లీ, నీకు కూడ--"

"నా యిలవేల్పు కాలపురుషుడి దయ అనంతంగా నామీద ఉంది. నేనిలాగే ఉంటాను, కలకాలం సౌరపరిధిలో మీ కథక్ భ్రమణం చేస్తూ. అయితే నా స్వరూపంలోని తళతళలు మాత్రం మీ అందటి ఆచరణలపీద- కోరికల మీద కాదు- నృత్యంలోని "చమక్" లాగా-అయితే మెల్లగా, ఆలోచనగా- ఆధారపడి ఉంటాయి. మటొక మాట విను, నా చిరకాలానుభవంతో చెప్పేది. మీవంటి కొందఱు గాని మీరు అందఱు గాని నా శుభం కోరుకున్నా మీ ప్రభుత్వాల దృక్పథాలు, ఆచరణ విధానాలు అందుకు కొంతగా భిన్నంగా ఉండవచ్చు. కొన్ని పట్ల మీది మ్రోత, వారిది రాజ్యంగా కూడా ఉంటుంది."

నాకు కనువిప్పు కలిగేట్లు మాట్లాడుతున్న పృథ్వీమాతకు చేయెత్తి జోహారు చేశాను. ఆమె మూర్తి క్రమక్రమంగా వెనుకకు పోయినట్లు ఉంది; కొన్ని నిముసాలలో ఆమె ఎన్ని సహస్రయోజనాలుగానో నానుండి వేఱయినట్లుంది. తెల్లబోయి నేను కన్నీరు కారుస్తుంటే పుడమి పొత్తునుండి చల్లని పలుకులు వినబడ్డాయి, "నేను నీతోనే ఉన్నాను. నీవూ నాతోనే ఉంటావులే" అని.

ఆమె పోయినంత దూరం ఆమె వెనుక జ్యోతులు మెఱిసినాయి. మధ్యమధ్య ఈదరగాలి వచ్చి కొన్ని కొండయెక్కినా, తిరిగి మందపవనాలు ప్రశాంతంగా వీచటంతో వెలుగుతున్న జ్యోతులు ఆరిన జ్యోతులను తిరిగి ప్రజ్వలింపజేశాయి. ఇలా ఎంతసేపు జరిగిందో, యుగంలాగ అనిపించింది. చివరకు ఈ జ్యోతులన్నిటిని తళుకు బిళ్ళలనిపించే జగజ్యోతి క్రమ్మింది నా కనుచూపుమేర. మధ్యమధ్య చుప్పనాతి మబ్బులు పరువులెత్తినా, చీకటి మచ్చలేని మహాతేజస్సు ఉవ్విళ్ళూరుతూ నన్ను ముగ్ధుణ్ణి చేసింది.

కళ్ళు తుడుచుకుంటూ ప్రక్కమీద దొర్లుతూ ఉండగా టెలిఫోను మ్రోగింది. "ఇంత అర్ధరాత్రి వేళనా" అనంగానే శ్రీ గోపీగారు "మీకు అర్ధరాత్రి, మాకింకా తొమ్మిది గంటలేనయ్యా కాలిఫోర్నియాలో! వినండి, సహస్రాబ్ది వస్తోందే-" నవ్వుకుంటూ "అవునవును" అన్నాను. "ఆనాడు ఇక్కడ పెద్ద విందు ఏర్పాటు చేస్తున్నాం" అన్నారాయన. "ఏం కథ?" అన్న నన్ను పెట్టి దద్దమ్మ అన్నట్లు "అదేమిటి, అది క్రొత్త సహస్రాబ్ది తొలిదినం గదా. చాలమంది మనవాళ్ళు వస్తున్నారు."

నేను వెంటనే ఏమీ చెప్పకపోవటం కనిపెట్టి, "రావాయేం? సెంట్‌యూయిస్, టెక్సాస్, బోస్టను, ఇంకా ఎన్నోచోట్లనుండి చాలమంది స్నేహితులు వస్తున్నారు. ఎక్కువ కాలం వృథా పోదులే; మఱునాడు తిరిగి వెళ్ళిపోవచ్చు."

నానోట ఎందుకు వచ్చినాయో గాని యీ మాటలు ఊడిపడ్డాయి. "మిత్రమా, మేమానాడు అనాథ శిశువులసంరక్షణకై ఒక కార్యక్రమం పెడదామనుకుంటున్నాము, శ్రీ వి.భావరాజు గారి సాయంతో. అంతేకాదు, ఆయనకున్న ప్రత్యేక అభిమానాలు మీకు తెలుసుగదా, చెట్లు నటికి ఎడారిచేయకుండా ఉండాలి అన్న సందేశం పంపటం కూడ ఆనాడే ప్రారంభిస్తాము."

కాలిఫోర్నియా గొంతు "సరేలెండి, ఏదో సరదాగా క్రొత్త సహస్రాబ్ది గడుపుదామనుకుంటుంటే--"

నా టెలిఫోను క్రిందకు జారింది. నాకు అనుకోనంత శీఘ్రంగా నిద్రపట్టింది.........

***